Haro Bikes HI-TECH PERFORMANCE
Kultovní americká horská, freestylová, bmx a trekkingová kola.
KATMAR BIKE CENTER
Bubenské nábřeží 8, 170 00 Praha 7
170 00 Praha 7
(Metro C - Vltavská - 100 m směr tržnice)
Otevřeno: Po-Pá:10-18,
Čt:10-20, So:9-12
Tel./fax: 233 322 587
Nonstop info: 603-725893
katmar@katmar.cz
www.katmar.cz
Haro Bikes HI-TECH PERFORMANCE

NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ ČESKÝ OUTDOOROVÝ ČASOPIS – ROZDÁVÁN ZDARMA VE 450 OUTDOOROVÝCH CENTRECH
KOMPLETNÍHO DOBRODRUHA NAJDETE ROVNĚŽ NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH WWW.CASOPISDOBRODRUH.CZ

1 2006 Ročník X.

DOBRODRUH

ZDARMA

MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

ALBÁNIE – ZEMĚ MNOHA NEJ

Albánská minulost a současnost u sebe. Bunkry a velký rodinný dům postavený z práce v zahraničí. Bunkrů jsou statisíce, nových domů již tisíce.

O Albánii, téměř poslední zemi třetího světa na evropském kontinentu, jsme psali v reportáži cyklotrempa Honzy Vlasáka v loňském roce. K tomuto státu mnoha evropských nej, jež nabízí poměrně dostupné – dobrodružstvím a Orientem kořeněné cestování – však stojí za to se ještě vrátit. Nejsnazším způsobem, jak se sem dostat, zůstává pro našince využít služeb některé z nepočetných cestovek, které sem pořádají poznávací zájezdy, anebo vzít auto a vypravit se po vlastní ose. Obojí jsme v minulém roce vyzkoušeli a přečíst si o tom můžete na stranách dvě a tři dnešního Dobrodruha.

Mešita na centrálním Skanderbegově náměstí v Tiraně. V okolí náměstí je evropsky vyhlížející zábavní čtvrť.

PANORAMATICKÉ FOCENÍ – JAK NA TO?

Itálie, Dolomity, Piz Boë 180° – výsledek vznikl spojením dvou snímků (skenů z diapozitivů 5×12 cm z Noblexu)

Asi každý, kdo pěstuje v nějaké podobě turistiku, tedy výletuje, chodí, leze (někteří dokonce „trekují“) či jinak se dostává do hor, sebou nosí (až vláčí) fotografický aparát (či aparáty), aby zachytil „ta panoramata“. Já osobně miluji výhledy do krajiny a široké rozhledy, a tak mě neuspokojovaly ani stále širokoúhlejší objektivy. Zákonitě jsem tedy dospěl k panoramatické fotografii. Ale jak ji získat?

MOŽNOSTI TU JSOU ANEB STRUČNÝ VÝČET, ČÍM NA TO

Běžný fotoaparát – skládání záběrů – slepování fotografií vedle sebe – při troše praxe a zručnosti nese slušné výsledky s minimální technikou. Je ale potřeba si pohlídat při focení překryvy a vodorovné držení.
Výhody: používáte jen jeden aparát.
Nevýhody: přece jen jsou znatelné spoje. Pokud fotky nenaskenujete a nepokračujete digitální cestou, kde je jednodušší retuš, je to pracné.

Kompaktní fotoaparát s funkcí „panorama“ – některé kompakty nabízely funkci „panorama“, což spočívalo v zastínění horní a dolní části normálního políčka kinofilmu a zbyla tedy nudle s černými okraji.

Nikdy jsem nepochopil, k čemu to je, když stejný výsledek získám oříznutím fotky. Nezvětšuji plochu políčka, takže nic nezískávám.

Digitální fotoaparát – překrýváním záběrů v grafickém editoru nebo skládáním pomocí speciálního softwaru. Některé fotoaparáty mají zabudovanou funkci, kdy se vám v hledáčku zobrazí stín kraje předchozího snímku a tudíž navázat s překryvem je snadné.
Výhody: používáte jen jeden aparát, výsledky pro běžného uživatele zcela uspokojivé.
Nevýhody: možná případná deformace tvarů „slepovacím“ programem; je nesnadné nebo nemožné zachytit pohybující se objekty více záběry, nutná znalost práce s PC a s těmito programy. Kdo má ale digitál, tak to zřejmě umí.

➥ *Pokračování na str. 8*

ALBÁNIE S CESTOVKOU

Albánie je v obecném povědomí obvykle spojována s mafiánskými praktikami, s tím, že je zde nejnižší životní úroveň v Evropě a že kdysi patřila do socialistických zemí, ale později měla blíže k Číně než Sovětskému svazu. Také zde mají výborný koňak a svého hrdinu, Skanderbega, jež úspěšně vzdoroval osmanské přesile ve čtrnáctém století více než dvacet let. O možnosti navštívit Albánii pak uvažuje málokdo.Zvídavého Dobrodruha však cesta do této tajuplné země velice lákala , takže využil nabídky cestovní kanceláře Kudrna, aby se zde loni v červnu porozhlédnul.

Bunkry jsou v Albánii všude a jsou těžko odstranitelné. Podle odhadů připadal na čtyři obyvatele jeden typizovaný bunkr. Před revolucí měla Albánie skoro tři miliony obyvatel.

CO UDĚLAT PŘED CESTOU

Nespoléhejte na vyprávění a zkušenosti lidí, kteří zde byli před několika lety. Země se nachází v prudkém tempu rozvoje a informace staršího data mohou být zavádějící. Vizum nepotřebujete, pokud se jednotlivec či parta rozhodne cestovat samostatně, pak doporučuji spolehlivé, výkonné auto. To se uplatní zejména v hornatých partiích Albánie, které pokrývají tak 60–70% země.

Vozit na cestu bedny jídla je naprosto zbytečné. Kurs albánské měny leki ke koruně je pro nás velice příznivý, za korunu čtyři leki, ceny potravin, jídel, služeb jsou stejné, leckdy i nižší než u nás.

Můžete vyměnit i eura. Ve větších městech se vždy najde nějaký vekslák, který vám eura vymění za leki, nemluvě o oficiálních bankách. Nevěřte také zarytým pesimistům, že zde nejsou bankomaty. Objevují se ve větších městech, jen dá trochu práce je najít. Na tržištích, v malých stáncích, kde prodávají různé placky (byrek) či čevapčiči, ražniči a jiné vymoženosti jižní kuchyně, se najíte dost a dost. Motoristé mohou koupit na četných pumpách pohonné hmoty v průměru za sto, sto dvacet leki, což je jistě cena přijatelná. Také s oblečením si hlavu příliš nelámejte, vždyť přece jedete na jih. Stačí pár triček, kraťasy, v případě, že chcete navštívit mešity, tak kalhoty, u žen ještě k nim i šátek.

Náboženského fanatismu netřeba se bát, ženu zahalenou v čádoru jsem tady nepotkal a generace současných dívek a mladých žen chodí oblékaná vesměs evropsky.

KAM SE PODÍVAT

Na Albánii je určitě fascinující její příroda. Nádherná horská pohoří, protnutá hlubokými kaňony, pokrývají většinu země a v nich se ukrývají malé vesničky, které u nás známe už jenom z obrázků. V horách k nim vedou mnohdy jen kamenité cesty. Vesnické domky jsou prosté, v jejich blízkosti se vždy najde ve večerních hodinách stádečko ovcí, koz, kravka. Osel, mnohdy naložený těžkými břemeny, je nepostradatelný pomocník. Vyšší partie hor jsou odlesněné, Albánci tvrdí, že na pilotech z dubů zde rostoucích, jsou postaveny Benátky. V národních parcích na severu a severovýchodě republiky jsou však původní lesy s obrovskými kmeny dubů, jedlí či smrků, dosahujících úctyhodných výšek. Turisty zde skoro nepotkáte, výprav Japonců s vlaječkami netřeba se bát. Pro cizince je však problém v tom, že turistické trasy po celé Albánii nejsou značené a podrobné mapy prakticky neexistují.

Milovníci moře si určitě v Albánii přijdou na své. Na severozápadě republiky jsou pláže s jemným pískem šedé až černé barvy, u hranic s Řeckem bílé až žlutavé. Jsou jich kilometry, jižní část pobřeží, albánskou riviéru, čeká turistická budoucnost.

MINULOST, PŘÍTOMNOST A BUDOUCNOST

Albánci, svébytný starobylý národ, odvozují svůj původ již od Ilyrů, předchůdců Řeků. Jsou velice hrdí na to, že zde žijí. Vlajky, i na mnohých soukromých domech, to jen potvrzují.

Všude, i v nejzapadlejších vesnicích, je vidět obrovský stavební boom. Stovky nových domů, leckde i o více podlažích, jsou vidět zejména na pobřeží. Jsou velké především proto, že pojem rodina má v Albánii širší měřítka. Spolu zde žijí nejen rodiče s dětmi, ale i jejich početné příbuzenstvo. Tradice rodové pospolitosti, klanů, zkrátka pokračuje. Jeden i více členů rodiny pracuje v zahraničí, třeba v Itálii, Řecku, Německu a své úspory posílá domů. Domy se dostavují obvykle až potom, co se živitel vrátí ze sezónních prací. Často je vidět, že přízemí je obydlené, skelet je již hotov, ale zatím prázdný. Mnoho staveb je i opuštěno, protože byly postavené načerno a úřady neví, co s nimi.

Průmysl zde fakticky neexistuje, s výjimkou výroby stavebních hmot. Staré fabriky jsou opuštěné, nové se staví spíš výjimečně, investoři se sem moc nehrnou. Kolaps je důsledkem rozháranosti politických poměrů po smrti letitého vůdce Envera Hodžy a nepokojů, rabování po pyramidových hrách, kdy většina Albánců svěřila své životní úspory podvodníkům ve fondech. Budoucnost však Albánie rozhodně má. Jsou zde naleziště ropy a zemního plynu v šelfech na severu, o něž už se zajímají americké koncerny, bohatá ložiska chrómu, niklu a zvláště kvalitního asfaltu. A také přírodní krásy. Nádherné, liduprázdné hory, pláže s jemným pískem, antické památky, třeba v Butrintu a Apollonii. Vedle nich však i zdevastované bloky panelových domů v městech, většinou nefungující kanalizace, chaotická výstavba, zkrátka jevy země, která se nachází na křižovatce mezi Evropou a Orientem.

Muslimská čtvrť v Beratu.

Vnitrozemský Berat byl obchodním místem na cestě mezi Římem a Cařihradem. Je zde starobylá muslimská a kresťanská čtvrť a hrad (dnes pod záštitou UNESCO), na němž se zachovalo 8 pravoslavných kostelíků z původních 42. Pohled z hradu na křesťanskou čtvrť.

MĚSTA A LIDÉ

Lidé jsou v Albánii velice přátelští, pohostinní, ochotni se s vámi domluvit či pomoci. Problémem je, že se s nimi většinou nemůžete dorozumět. Albánština je pro nás jazyk nezvyklý, oni umějí někdy italsky, mladí trochu anglicky.

Mají doslova hlad po informacích. Ptají se vás na všechno možné o naší zemi, není výjimkou, že nás berou za vzor demokracie a chtějí tady pracovat. Mají k Česku v drtivé většině kladný vztah, obdivují nás, i když někdy nevím proč.

Z měst jsou snad nejhezčí Gjirokaster a Berat, se starobylými pevnostmi a zachovalými centry uliček, pamatujících nadvládu Osmanů, kde se za zdmi skrývají kouzelné dvorky s příjemným posezením. Na rozdíl od center je v uličkách stále čisto, je zde klid a pohoda. Městem, stojícím za pozornost, je i Kruje, rodné město národního hrdiny Skanderbega. Hlavní město Tirana má znaky rozrůstajícího se velkoměsta s novými budovami centrálních institucí, bank a upravenými parky v nejužším centru, avšak mimo něj je stejný nepořádek jako v jiných městech.

KONTRASTY, KAMKOLIV SE PODÍVÁTE

Začnu nejdříve albánskou specialitou, bunkry, které jsou doslova všude. Není výjimkou, že je najdete i na často obtížně přístupných místech. Některé skalní útvary jsou jimi doslova provrtány. Jsou důsledkem izolacionalismu za vlády Envera Hodžy, který se bál, že jej nejdříve napadnou imperialisté, potom Tito, Brežněv a posléze Čína. Co však s nimi bude v příštích letech?

Není také zvláštností, že v jednom městě najdete blízko sebe mešitu, pravoslavný a katolický kostel. Náboženská tolerance je zde opravdu obdivuhodná. K muslimům se hlásí asi 60% věřících, 30% k pravoslavné církvi a zbytek jsou katolíci a bezvěrci.

ZAJÍMAVOSTI, RADY, VAROVÁNÍ

Albánec, na rozdíl od zvyků u nás, kývá hlavou na znamení nesouhlasu. Vrtění hlavou znamená ano. Když vás pozve na kávu, oběd či návštěvu, neodmítejte, považuje to za urážku. Mimochodem, káva i v zapadlé vesnici je všude skvělá a laciná. V horách vás šálek pressa přijde na pět korun, na pobřeží maximálně na dvacet. Příjemným osvěžením jsou i hospůdky, kde si můžete přímo z bazénků s tekoucí vodou vybrat rybu, kterou vám přímo na místě upraví podle přání. Ryby jsou výtečné a přijdou vás tak zhruba na stovku. Také různé čevapčiči, kebaby či byrky, oblíbené placky s masem, sýrem či zeleninou zkuste ochutnat. V žádném případě bych však nepodceňoval pitný režim. V horku, které už koncem června dosahuje až 40 stupňů Celsia, vypijete čtyři a více litrů denně, ani vám to nepřipadne.

MILAN MANDA
Foto: Miloš Kubánek

Kudrnův průvodce

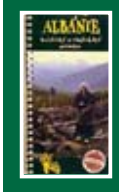

Průvodců po Albánii není mnoho, těch českých už vůbec ne. Záslužný počin v tomto směru udělala v minulém roce CK Kudrna, která již léta pořádá do Albánie poznávací autobusové zájezdy. Její průvodce v aktualizovaném druhém vydání obsahuje jak základní zeměpisné a dějepisné údaje o Albánii, tak i informace pro cestovatele. K průvodci je dokonce přidáno malé CD.

Dop. MOC je 188,– Kč

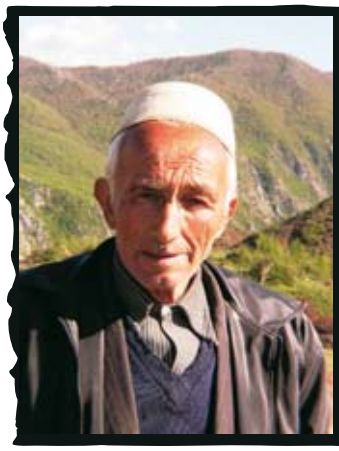

BALKÁN stále nepoznaný...

19.5.-4.6.2006 MTB PŘES SEDLA ALBÁNIE
bajková kratochvíle v nejkrásnějších a civilizací příliš nedotčených horách
Cena: 11.960,- Kč

9.6.-25.6.2006 ALBÁNIE - Shqipëria
divoká, ale překrásná země hor, historie, odlehlosti a tajuplných zákoutí
Cena: 11.360,- Kč

14.-25.6.2006 HORY ČERNÉ HORY

25.7.-6.8.2006 ČERNÁ HORA CYKLISTICKÁ
toulky v kaňonech, pralesích I starých městech od vrcholů hor až k pobřeží
Cena: 7.360,- Kč (hory) • 9.860,- Kč (cyklistika)

10.-20.8.2006 RILA a PIRIN

16.-27.8.2006 PŘÍRODNÍ ŠPERKY BULHARSKA
hory, doly, kulturní památky, moře I dobré víno
Cena: 8.460,- Kč (Rila a Pirin) • 8.960,- Kč (šperky)

Bašty 2, 663 14 Brno - ☎ 542 216 764 - 777 583 762
www.KUDRNA.CZ
kudrna@

ALBÁNIE MOTORISTICKÁ

I když to možná vypadá trochu divoce, dostat do Albánie se dá poměrně snadno a rychle i po vlastní ose – stačí nasednout do auta, vzít si peníze, pas, doklady od vozu, zelenou kartu a můžete vyrazit. Ať už jedete přes Srbsko a pak Černou Horu či Makedonii, nebo přes Chorvatsko a poté podél pobřeží na Černou Horu, v Tiraně už můžete být druhý den odpoledne.

Pokud zabloudíte do vedlejších uliček, rychlost se nutně snižuje (Skadar).

Alespoň jednu cestu rozhodně absolvujte po chorvatské a černohorské riviéře (před Dubrovníkem dokonce několik kilometrů pojedete po bosenském pobřeží), Do Splitu se dnes vcelku rychle dostanete po dálnici, pokud samozřejmě nejedete o víkendu v hlavní turistické sezóně. Poté vás sice čekají stovky kilometrů zatáček, ale po jednom z nejkrásnějších evropských pobřeží. To černohorské, které ještě není tak osázeno turistickými zařízeními, je přitom možná ještě hezčí než vyhlášené chorvatské. Čeká vás na něm mimo jiné i nejkrásnější jadranský „fjord" Boka Kotorská. Ten můžete buď u jeho ústí překonat přívozem, nebo jej celý objet zhruba 40kilometrovou silničkou. Kamenná městečka, četné pravoslavné středověké kláštery a ostrůvek Sveti Stefan jsou jen dalším bonbónkem na této cestě. Když pak téměř před albánskými hranicemi vyjedete od moře na pohoří Lovčen (1759 m, průsmyk asi v 700 m n. m.), otevře se vám při sjezdu do vnitrozemí Černá Hory pohled na obrovské Skadarské jezero (368 km²). Jím probíhá černohorsko-albánská hranice a jeho četné zátoky jsou pokryté lekníny. Kolem těchto zátok pojedete směrem na hlavní hraniční přechod mezi oběma zeměmi. Ale k tomu se ještě dostaneme.

Cestovat vlastním autem přináší řadu výhod, ale samozřejmě i některé problémy. Musíte třeba počítat s tím, že i Albánie motoristická přináší četná evropská nej. A zde jsou některá z nich.

NEJHORŠÍ SILNICE

Projel jsem autem celou Evropu, včetně Ruska, Ukrajiny, Pobaltí i Moldávie. A mohu s klidem říci, že současné albánské silnice jsou nejhorší v Evropě. Tuto vlastnost podle mne získaly paradoxně tím, že albánský asfalt je jeden z nejlepších na světě. V bývalých sovětských teritoriích jsou alespoň hlavní tahy průjezdné 60kilometrovou i vyšší rychlostí. Když zde, celkem běžně, asfaltový povrch na několik stovek metrů zmizí, jedete po šotolině nebo udusané hlíně – a to se dá zvládnout. Není ovšem nic horšího než kvalitní, ale léta neudržovaná asfaltová silnice. Díry, které v ní vznikají, jsou hluboké, ostré a ničivé. Na mnohých albánských silnicích musíte snížit rychlost na 10–20 kilometrů v hodině, aby to podvozek a pneumatiky vůbec přežily.

Plynou z toho dvě rady: při plánování cest počítejte s nižší průměrnou rychlostí. A necestujte ve svém zánovním autě – budete trpět.

Albánie a zvláště její pobřeží zažívá v současné době stavební turistický boom. V okolí přístavního města Drač (Durrés) vyrůstají na písčitých plážích promenády hotelů jakoby vystřižených z protilehlého italského pobřeží. Za několik let se stane toto pobřeží běžnou turistickou destinací cestovních kanceláří. V jejich okolí jsou dnes už silnice na evropském standardu. Drač spojuje s Tiranou slušná 40kilometrová dálnice.

Vlevo: Typický dopravní šrumec na jedné z hlavních tiranských tepen.
Vpravo: Příjezd na hlavní černohorsko-albánský hraniční přechod Hani i Hoti–Drume mezi Podgoricou a Skadarem. Nebýt občasných Mercedesů s tiranskou značkou, máte pocit, že jste zabloudili na nějakou vedlejší cestu.

Jedna z četných zátok Skadarského jezera, pokrytých lekníny.

NEJVÍCE PUMP A MYČEK

O dostatek paliva určitě nemusíte mít obavy. Koneckonců, Albánie těží vlastní ropu. Tisíce soukromníků provozuje u svého domku nebo u silnice vlastní pumpu, často jde o jeden stojan. Najdete i stanice větších firem. Ještě více je myček aut, které se většinou skládají z asfaltového plácku a připravené hadice s vodou.

NEJVÍCE POLICISTŮ

Policisté stojí u silnic snad na každém kilometru. Neustále prohlížejí doklady a prostory místních aut. Vás, jako cizince, však nechají na pokoji. Když už vás zastaví a teprve potom zjistí, že nejste místní, nechají vás většinou hned jet. Dokonce ruku podají a představí se.

NEJVÍCE MERCEDESŮ

Německá automobilka může být na své renomé v Albánii hrdá. Kdo něco znamená, musí mít Mercedesa. Zhruba každé třetí auto je Mercedes, většina z nich samozřejmě starších modelů. Možná i to je důvod, proč policisté neustále kontrolují doklady aut.

„NEJSOCIALISTIČTĚJŠÍ" CELNÍ ODBAVENÍ

Kdo zažil cestování po spřátelených zemích v časech rozdělené Evropy, jakoby si při přechodu do Albánie zavzpomínal na staré časy. Provoz na hranicích naštěstí není velký, většinou jde o Mercedesy s tiranskou poznávací značkou, napěchované zbožím. Ale i pět aut před vámi znamená hodinové čekání. Vy samotní musíte absolvovat řadu úkonů – především pasovou a zevrubnou celní kontrolu. Prohlédnou vám komplet celé auto a dostanete na něj certifikát, který rozhodně pečlivě uschovejte. Při výjezdu jej musíte vrátit, jinak jste podezřelí z nekalých obchodů. Musíte také projet betonovou vanou naplněnou vodou a za tuto „desinfekci" zaplatit asi tři eura. Ale asi vědí, co dělají, celníci nijak nebuzerují, ani nechtěli bakšiš.

A ještě několik bezpečnostních rad. Opravovat auto jsem naštěstí nemusel, takže s radami o servisu nemohu sloužit. Myslím, že stejně jako všude na cestách, čím méně na sebe upozorňujete, tím lépe. Nějaký starší model auta určitě budí méně pozornosti různých živlů, ale i třeba celníků, a na zdejší cesty se lépe hodí. Vlastním autem jezdit po Albánii obydlené není žádné drama, ale do opuštěných hor – z důvodů kvality cest, bezpečnosti i možných oprav – bych to příliš nedoporučoval.

Text a foto: **MILOŠ KUBÁNEK**

TULENÍ PÁSY V NOCI

Vyznavači závodního skialpinismu zahájili letošní sezónu první lednový víkend v Janských Lázních závodem NOC TULENÍCH PÁSŮ ALPINE PRO 2006. Závod byl započítávaný do seriálu Rock Point Český pohár ve skialpinismu 2006 a zařazený do trojice závodů Středoevropského poháru pro rok 2006.

Na start se postavilo dohromady 174 závodníků, z toho 112 v hlavních kategoriích, a 62 v OPEN soutěži, v níž si příchozí mohli vyzkoušet, jaká úskalí čekají skialpinisty v nočním závodě. V Janských Lázních se představily reprezentační výběry České republiky, Slovenska a Polska, které spolu svedly boj o nejvyšší příčky. Zajímavostí byl start primátora hlavního města Prahy Pavla Béma, který ve své kategorii obsadil dvanáctou příčku.

Trasa hlavní kategorie mířila z centra Janských Lázní po hlavní silnici k dolní stanici lanovky na Černou horu, kde teprve

závodníci nasazovali lyže a stoupali na její vrchol. Odtud sjížděli do Pece pod Sněžkou, kde vystoupali na Bramberk. Tam bylo potřeba použít mačky z předepsané výbavy. Z vrcholu se sjezdem dostali do centra Pece a osvětlenou sjezdovkou Javor zdolávali třetí stoupání. Následoval techniky těžký a podle mnoha účastníků nejobtížnější sjezd v neupraveném terénu do Javořího dolu, odkud trať pokračovala dlouhým táhlým stoupáním zpět na Černou horu. Pak je čekal už jen sjezd zpátky do centra Janských Lázní, kam opět dobíhali závodníci na botách.

Trať pro hlavní kategorie měřila celkem 20 kilometrů a během čtyř výstupů účastníci překonali celkové převýšení 1900 metrů. Trasa B byla zkrácena o úseky v Peci pod Sněžkou a závodníky na ní čekalo 14 kilometrů s převýšením 1100 metrů.

Přesně v 17 hodin poslala Hanka Kynychová na trať 88 závodníků na delší trať a o čtvrt hodiny později vyrazilo 86 přihlášených na trasu B. V Krkonoších panovalo jasné počasí, na startu bylo –5 °C, postupně se však ochlazovalo. Všichni účastníci měli povinnost nést sebou, nebo na sobě výbavu, která obsahovala bezpečnostní helmu, čelovku, bundu, batoh a 1 litr tekutin. Pro členy národních horolezeckých spolků, nebo horských služeb, kteří byli zápočítáváni do Středoevropského, nebo Rock

Point Českého poháru, byla povinná výbava rozsáhlejší, podle pravidel závodů ve skialpinismu, a obsahovala například ještě mačky, lavinovou lopatu, nebo lékárničku. Pořadatelé zaregistrovali dva lehčí úrazy a několik zabloudilých závodníků, nakonec ale všichni šťastně dorazili do cíle bez větších problémů.

V hlavní kategorii potvrdili roli favoritů reprezentanti Slovenska Peter Svatojánský a Milan Madaj, na třetím místě je na stupních vítězů doplnil loňský vítěz, domácí Miroslav Duch. Díky počasí a sněhovým podmínkám vítěz Peter Svatojánský zlepšil dosavadní rekord závodu o necelých dvacet minut a v cíli se objevil krátce po sedmé hodině večer. Mezi ženami na delší trati si nejlépe vedla polská reprezentantka Magdalena Derezinska, druhá skončila Lenka Lackovičová ze Slovenska a třetí místo zůstalo Alici Korbové.

Po odstartování závodu se většina diváků přesunula do místního kina, kde pořadatelé promítali filmy z loňských ročníků a dalších světových závodů, kterých se zúčastnili.

Termín závodu na rok 2007, by měl zůstat opět stejný, proto první lednovou sobotu 6. 1. 2007 zvou pořadatelé z klubu AKLVK ALPINE PRO závodníky a diváky na start závodu NOC TULENÍCH PÁSŮ. Výsledky a fotogalerii najdete na www.skimountaineering.cz

ŠTĚPÁN PLESKAČ
stepan.pleskac@seznam.cz

VÝSLEDKY:

Muži A	1. Peter Svatojánský SKP Štrbské Pleso (SK)	2:07:00
	2. Milan Madaj James Bobrovec (SK)	2:09:00
	3. Miroslav Duch AKLVK ALPINE PRO (ČR)	2:17:24
Ženy A	1. Magdalena Derezinska TKN Tatra team (PL)	2:49:32
	2. Lenka Lackovičová ŽP Sport Podbrezová (SK)	2:54:23
	3. Alice Korbová Přírodní vědy Praha (ČR)	2:57:25
Veteráni A	1. Milan Blažko Psotova chata (SK)	2:16:23
	2. Miroslav Leitner ŽP Sport Podbrezová (SK)	2:21:05
	3. Mikuláš Gebura James Dolný Kubín (SK)	2:33:32
Junioři trasa B	1. Juraj Laštík James Dolný Kubín (SK)	1:40:10
Juniorky trasa B	1. Viera Findurová Vysoké Tatry	2:18:14
Kadeti trasa B	1. Radoslav Groh AKLVK ALPINE PRO (ČR)	1:42:21
Kadetky trasa B	1. Lucia Pastorková HK Kamenná chata (SK)	2:06:01
Muži OPEN trasa B	1. Petr Maliga Třinec (ČR)	1:41:44
Ženy OPEN trasa B	1. Katka Smoleňová James Dolný Kubín (SK)	2:14:03

OKEM DOBRODRUHA

Pro všechny amatérské filmaře, kteří objektivem svých videokamer objevují svět dobrodružství, dalekých cest a krás přírody, je za mediální podpory našeho časopisu vyhlašována sdružením HORIZONT soutěž OKEM DOBRODRUHA. Její šestý ročník proběhl v Blansku tradičně jako součást cestovatelsko-outdoorového festivalu Rajbas*OUTDOOR*Kotlík o třetím listopadovém víkendu.

Vybrat tři oceněné snímky z devatenácti zúčastněných nebyl, pro odbornou porotu v čele s Janem Polelkou (Audiovisual), nijak lehký úkol. Hlavní cenu z rukou zástupce partnera soutěže firmy Gemma převzal Jiří Kabátek z Českého Dubu za reportáž z dobrodružné cesty krajinou věčného sněhu a ledu. Pochod dlouhý 600 km přes kontinentální ledovec z východu na západ absolvoval ve dvojici spolu s Ondřejem Kotasem (spoluautorem filmu) a zaznamenal ve filmu s názvem Expedice Grónsko 2004. Na pět stovek diváků hlavní festivalové scény mělo příležitost shlédnout také druhý oceněný film. Jednalo se o medailon o zajímavém člověku, který se rozhodl žít v nejchudčí zemi severní polokoule a působit jako misionář. Autorem tohoto zdařilého snímku s názvem „Světlo pro Haiti" je Martin Strouhal ze Zábřeha na Moravě. Zřejmě největší originalitu zpracování měl film „Jak nás neznáte", oceněný třetím místem. Průvodce dílem potápěče Josefa Habrovce z Brna je mluvící muréna, která představuje další mořské živočichy. K projekci na hlavní scénu byl porotou doporučen i film Romana Groška „Dobývání Punkvy ještě neskončilo", který zaznamenal autentické záběry z objevů nových prostor v Amatérské jeskyni v „domácím prostředí" Moravském krasu. Zvláštní cenou za nejdobrodružnější záběry byl oceněný snímek z dílny Vaška Lomiče (Praha) s názvem „Ztracen v Etiopii".

Také v roce 2006 je účastí v 7. ročníku soutěže otevřena možnost prezentace v širším kruhu lidí stejných zájmů. Je podmíněna pouze amatérismem, tématickým zaměřením na cestování, přírodu, outdoorové a adrenalinové sporty a maximální délkou filmu 15 minut. Do uzávěrky termínu uzávěrky soutěže dne 20. 10. 2006 je dostatek času (možná zdánlivě). Bližší informace a přihlášky na adrese Studio Audivisual, Dvorská 28, 678 01 Blansko, nebo tel. 723 091 241, e-mail: horizont.cz@seznam.cz a http://horizont.bk.cz/

MILAN DANĚK
Foto: Saša Ryvolová

V Etiopii je pohřešován známý český cestovatel. Vydává se ho hledat skupina dobrovolníků. Takový je námět filmu „Ztracen v Etiopii" (režie: Václav Lomič a Ladislav Platil), který byl oceněn zvláštní cenou za nejdobrodružnější záběry.

NÁŠ WEBOVÝ ARCHÍV TÉMĚŘ DOKONČEN

O zimním čase jsme opět popracovali na našich unikátních webových stranách www.casopisdobrodruh.cz. V tomto ojedinělém outdoorovém a cestovatelském archívu najdete ke stažení již 58 kompletních čísel Dobrodruha. Za deset ročníků jeho vycházení jsme již vytiskli 70 čísel – zbylých 12 z prvních dvou ročníků 1997 a 1998 sem umístíme v nejbližších týdnech.

Dokončen je i vyhledávací systém hlavních článků. Najdete zde přehled hlavních článků o outdoorových a cestovatelských akcích, rozhovorů s osobnostmi, úvodů do outdoorových sportů, článků jak přežít v přírodě a divočině, pohledů do dějin dobrodružství a portrétů osobností outdooru a cestování. U každého článku najdete odkaz na číslo, ve kterém vyšel, a kliknutím se do něj dostanete.

Dobrovolní archiváři starších čísel Dobrodruha

Vzhledem k tomu, že časopis Dobrodruh je ve většině ze 450 distribučních míst již několik dní po vydání rozebrán, oslovili jsme distributory, zda by nezakládali jedno číslo Dobrodruha ve svých obchodech či cestovních kancelářích do archivu. Ten by byl k nahlédnutí pro jejich návštěvníky a zákazníky. Zde je seznam míst, která se nám dosud na tuto výzvu přihlásila. Na těchto adresách můžete starší čísla Dobrodruha dostat k nahlédnutí na přečtení. Tento seznam najdete v každém čísle časopisu:

- CK Poznání, Krakovská 18, 100 00 Praha 1
- Klub českých turistů, Jaromírova 9, 120 00 Praha 2
- Boatpark, Sokolovská 146, 186 00 Praha 8
- Horolezecká škola Český ráj, Rybní důl 754, 294 01 Bakov n. Jizerou
- CK Priorit Pro, Václavská 19, 339 01 Klatovy
- Pergolia Tour, Pražská 22, 339 01 Klatovy
- Knihkupectví Hana Marečková, Masarykova 45, 380 01 Dačice
- Rabik Sport, Podhorská 23, 466 00 Jablonec n. Nisou
- V-90-V Agentura Sport, 512 37 Benecko 190
- CK Poznání, tř. 17. listopadu 229, 530 00 Pardubice
- KH Sport Liberec, Pražská 376/36a, 460 01 Liberec
- VIKING, Velké náměstí 366, 561 65 Králíky
- CK Poznání, Nám. Svobody 17 (Dům Pánů z Lipé), 600 00 Brno
- CK Rajbas, Gorkého 30, 600 00 Brno
- CK Kudrna, Bašty 2, 602 00 Brno
- Český klub cestovatelů, Belcrediho 18, 628 00 Brno
- Klub Futra, část C pavilonu Domu kultury, 735 14 Orlová-Lutyně
- Vybavení do přírody, Komenského tř. 49, 750 00 Přerov
- Obchodní akademie T. Bati, nám. TGM 3669, 761 57 Zlín
- Obchodní dům Štrof, Vodní 52, 767 01 Kroměříž
- CK Praděd, Valová 2, 789 01 Zábřeh

Distributoři, kteří mají zájem být v tomto seznamu uvedeni a archivovat jedno číslo Dobrodruha pro své klienty, nám to mohou kdykoliv oznámit krátkou zprávou na telefonní číslo 603 554 943, nebo e-mailem na adresu dobrodruh.cz@seznam.cz.

FREEDIVINGOVÉ POTÁPĚNÍ POD LEDEM

V sobotu 7. 1. 2006 se poblíž Jičína v potápěčském centru Rumchalpa setkali freediveři z celé České republiky, aby se 6 z nich zanořilo a vyzkoušelo potápění na nádech pod ledem. Setkání a potápění se účastnil i Martin Štěpánek, který je držitelem několika světových rekordů ve freedivingu.

Vše se připravovalo několik týdnů dopředu. V ledu se musely vysekat otvory v určitých předem stanovených vzdálenostech. U každého otvoru byl jistící freediver, aby mohl v případě jakékoliv kolize pomoci. Pod ledem byli mezi sousedními otvory dva jistící potápěči pro zajištění dostatečné bezpečnosti účastníků. K lepší orientaci freediverů pomáhalo natažené lano v hloubce 2 metrů. Viditelnost pod vodou byla 6–8 metrů, teplota vzduchu +2 stupně a teplota vody +3 stupně. Led, kterým byla pokryta celá hladina lomu v areálu Rumchalpa, měl tloušťku 15 centimetrů.

Za slunečného počasí a výborného technického zabezpečení se freediveři ponořili do studených vod Rumchalpy. První se potopil Petr Dračka z Ostravy a doplaval do vzdálenosti 55 metrů, druhý Radovan Adamíček také z Ostravy – 55 m. Třetí v pořadí se zanořil Stanislav Sochor z Prahy a doplaval na stejnou metu 55 metrů. Čtvrtý Pavel Popelka z Brna 30 m a jediná žena – Jana Oujezdská – dosáhla mety 30 m. Posledním freediverem byl Martin Štěpánek z Trutnova, který podle předpokladů urazil největší vzdálenost na jediný nádech. Na první pokus doplaval do vzdálenosti 78 m a na podruhé prodloužil distanci na 86 metrů. – pp –

PASPARTOVÁNÍ

Foto z vašich cest, ale i jiné obrázky zapaspartuji

Praha a okolí

www.rozara.com ✪ martina.karlova@seznam.cz

telefon: 606916595

Nejsem horolezec, jsem dobrodruh.

Walter Bonnatti, přední světový horolezec 50. a 60. let 20. století.

DOBRODRUH

MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ ČESKÝ OUTDOOROVÝ ČASOPIS

Vychází vždy první týden v měsíci, s výjimkou ledna, července a srpna. Je k dostání zdarma ve 450 outdoorových, cyklistických, vodáckých, jachtařských, potapěčských a sportovních obchodech, centrech umělých horolezeckých stěn, v dobrodružně zaměřených cestovních kancelářích a mapových centrech a knihkupectvích v ČR i na Slovensku. Jejich adresář je uveden v každém čísle. Distribuce zdarma rovněž na vybraných sportovních veletrzích a festivalech. Kompletního Dobrodruha je možné také najít na www.casopisdobrodruh.cz

ŠÉFREDAKTOR

Miloš Kubánek

REDAKČNÍ RADA

Josef Rakoncaj ✣ Miroslav Jakeš
Soňa Vomáčková ✣ Stanislav Henych
Zuzana Hofmannová ✣ Josef Šimůnek
Jiří Havel ✣ Petr Ďoubalík
Petr „Špek" Slanina ✣ Marek Ročejdl
Tomáš Rusek ✣ Robert Kazík

GRAFIKA Soňa Žertová. KRESBY Petr Ďoubalík. SAZBA Pavel Amler.

ADRESA REDAKCE

Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, telefon: 603 554 943
e-mail: dobrodruh.cz@seznam.cz

PŘÍJEM INZERCE

Telefon: 776 055 332, 603 554 943, e-mail: dobrodruh.cz@seznam.cz, nebo na adrese redakce. **Vedoucí ing. Milan Manda**, telefon: 776 055 332.

PŘEDPLATNÉ

Přestože je časopis rozdáván zdarma a lze jej nalézt i na internetu, redakce poskytuje servis pro předplatitele. Ti platí pouze poštovné a distribuční náklady, které činí pro rok 2006 cca 11,– Kč na číslo. Předplatné lze zaslat složenkou typu C na adresu redakce. Přijímáme pouze předplatné na čísla, která dosud nevyšla. Starší čísla nejsou na skladě! Předplatné od č. 2 do č. 9/2006 je 88,– Kč.

VYDAVATEL

PhDr Miloš Kubánek, registrováno MK ČR E 7598. Podávání novinových zásilek povoleno OZ Přeprava Praha, č.j. 726/97 ze dne 19. 2. 1997.

ISSN - 1211 - 751x

Z HISTORIE DOBRODRUHA

Časopis Dobrodruh vychází již desátým rokem. První čtyři roky byl dvouměsíčníkem. Za dobu své existence přinesl stovky článků o dobrodružných aktivitách v přírodě a cestování. Rozhovory mu poskytly četné osobnosti českého, slovenského i světového outdooru, z těch posledních jmenujme třeba Reinholda Messnera, Petera Habelera, Krzystofa Wielickeho, Vikiho Grošejla, Toma Posserta, Andrzeje Zawadu nebo Gerlindu Kaltenbrunnerovou.

Reinhold Messner, přední himálajský horolezec a outdoorový průkopník, muž, který jako první na světě vylezl na všech 14 osmitisícovek, projevil přání popřát čtenářům Dobrodruha.

Totéž učinila i další velká persona světového horolezectví, Peter Habeler. Lezec, který mj. spolu s Messnerem jako první na světě vylezl na Mount Everest bez použití kyslíku.

PRAHA JE I OUTDOOROVÉ MĚSTO

Rozhovor s primátorem hlavního města Prahy, MUDr. Pavlem Bémem

Počet návštěvníků Prahy, ze zahraničí i z domova, neustále roste. Je možné alespoň přibližně odhadnout, kolik z nich má zájem o outdoor, adrenalinové aktivity?

Takový odhad je velice těžký a nebude úplně přesný. Outdoorové aktivity jsou součástí životního stylu, filosofického nazírání na svět a marketing jejich příznivce těžko zachycuje. Je však zřejmé, že především pro mladou generaci jsou dnes mimořádně atraktivní. Prahu navštíví téměř čtyři milióny turistů ročně, kteří zde stráví v průměru dva a půl dne, čili přes deset miliónů přenocování. Můj soukromý odhad je, že z celkového počtu návštěvníků Prahy přibližně jedna čtvrtina představuje alespoň dílčím způsobem outdoorově profilované turisty. Zajímavé je, že Praha je výjimečná rozsahem a kvalitou sítě outdoorových specializovaných obchodů špičkové evropské kvality.

Co může metropole nabídnout v zimních měsících těmto turistům?

Letošní zima je mimořádná, především co se týče sněhové nadílky a nízkých teplot. Na okrajích města a v některých areálech si proto mohou zařádit i běžkaři, na zamrzlých rybnících a kluzištích bruslaři a ve Žlutých lázních byl otevřen malý lyžařský svah, který ocení především maminky s malými dětmi, či běžkaři, kteří zde najdou upravenou stopu. Běžkaři však v případě alespoň minimální sněhové pokrývky mohou sportovat také v Krčském lese, v oboře Hvězda, hostivařském areálu. Sjezdaři i v Jílovém u Prahy.

V ostatních ročních obdobích jsou však možnosti pro milovníky outdooru nesrovnatelně bohatší. Kde mohou uplatnit své schopnosti třeba vodáci, lezci, milovníci létání aj.?

Lezci mohou zvolit boulderingové stěny, v Praze jich bude téměř dvacet, nebo třeba lanová centra. Například to vysočanské opravdu stojí za to. Příznivci lezení v přírodě jistě neodolají šáreckému bulíku nebo krásným vápencovým skalám u Srbska či ve Sv. Janu pod skalou, které jsou od Prahy co by kamenem dohodil. Náročnější lezci ocení jemné „prstové“ vápencové stěny v Prokopském údolí.

Raftaři a slalomáři mají své oblíbené místo u trojského jezu, jiní mohou brázdit Vltavu třeba u Císařské louky či v Podolí. Milovníci létání mají svou pražskou základnu v Letňanech, ale kvalitní letiště je i v Bystřici u Benešova. Pro mladé fanoušky skateboardů či BMX kol jsou výborné podmínky ve skateparku na Štvanici či v areálu Gutovky ve Strašnicích a nový supermoderní skatepark buduje za přispění města také Praha 15. A musím samozřejmě zmínit také pražské cyklotrasy.

Tras pro cyklisty je na okrajích Prahy poměrně dost, ale v centru zatím chybí. Investiční náklady jsou zřejmě vysoké?

V současné době má Praha 180 km cyklotras, téměř 50 km cyklostezek, letos k nim přibude dalších 10 km a navíc 50 km značených cyklotras. Náklady na vybudování kvalitních cyklostezek se pohybují v řádech miliónů korun na jeden kilometr, cyklotrasy jsou pochopitelně levnější, ale na druhé straně nejsou pro cyklisty tak komfortní a bezpečné. Do roku 2010 chceme v Praze vybudovat bezmála 300 km cyklotras a 90 km cyklostezek. Cyklostezky budou kopírovat koridor Vltavy či menších vodních toků, Rokytky, Botiče aj. Naším cílem je však také posílit úlohu cyklistiky v rámci městské dopravy, byť Praha nabízí velmi kopcovitý terén. Každý, kdo chce v hlavním městě cestovat na kole, musí být připraven pořádně šlápnout do pedálů.

Co by měl udělat zájemce o outdoor, než se vydá na cestu do Prahy?

Informace získá především na webových stránkách zaměřených na outdoorové aktivity, mnoho užitečných informací o cyklistice ve městě nalezne také na webových stránkách magistrátu hlavního města Prahy. Zatím však chybí detailní centrální průvodce outdoorovými aktivitami metropole. Chystáme se jej vydat i v cizojazyčném provedení do konce letošního roku.

Mohu si základní outdoorové vybavení půjčit přímo zde, nebo raději přijet s ním?

Každý správný outdoorman má nejraději své vlastní vybavení. Osobně bych třeba u paraglidingu zřejmě neriskoval skákat s půjčeným padákem. Lodě, kolo či jiné běžné vybavení si však můžete v Praze půjčit celkem snadno, i když síť půjčoven zde zatím, oproti některým evropským metropolím, není tak hustá. V Praze je zhruba 20 půjčoven lodí a asi sedm půjčoven dalšího outdoorového vybavení. V pražském Karlíně se dokonce dají půjčit jízdní kola umístěná na speciálních stojanech, které kolo uvolní při vložení čipové karty a zadání kódu. V budoucnosti by v Praze mělo být takových stojanů zhruba 500.

Hlavní město Praha jistě pamatuje ve svém rozpočtu na sportovní akce, outdoorové aktivity. Roste tato podpora?

Ještě v nedávné minulosti byla podpora těmto akcím poměrně nevýrazná. Dnes se outdooru blýská na lepší časy. Ať se jedná o podporu raftingových aktivit, akcí v lezeckých centrech či závodů na horských kolech. Domnívám se, že uvedené akce přispívají ke zvýšení atraktivity Prahy.

Pro ekonomiku ČR budou v příštích letech velkým zdrojem finančních prostředků fondy EU. Platí to i pro Prahu?

Obávám se že ne, Praha je totiž v evropském měřítku bohaté město. Dosahuje 154% evropského průměru hrubého domácího produktu, což ji řadí na třinácté místo mezi nejbohatšími evropskými regiony. Z tohoto důvodu má nárok na velmi omezenou podporu ze strukturálních fondů. Přesto Praha bude usilovat o to, aby získala maximum finančních prostředků z Fondu regionálního rozvoje a z Evropského sociálního fondu a tady máme šanci získat finanční prostředky i na podporu cestovního ruchu. Bližší informace najdete na našich webových stránkách.

Existuje stále reálná šance uspořádat v Praze olympijské hry?

Určitě. Jsme ve fázi mapování toho, co by pro metropoli znamenalo uspořádat letní olympijské hry, včetně pozitivních i negativních aspektů. Máme zpracovanou územní analýzu, která jednoznačně říká, že v Praze lze uspořádat letní olympijské hry v roce 2020. Tým odborníků vypracoval i ekonomickou analýzu, ze které je patrno, že pořádání takové významné akce má příznivý vliv na městskou infrastrukturu, že výnosy z pořadatelství mohou pokrýt i náklady na výstavbu potřebných zařízení a olympijské infrastruktury. Náklady se odhadují na zhruba 132 mld Kč. Je však nutné si uvědomit, že řada sportovních disciplín by se uskutečnila v dalších českých regionech. Bude to olympiáda česká, nikoliv ryze pražská, z akce budou příznivě profitovat i ostatní regiony. Jen tak pro zajímavost, řecká ekonomika je nyní jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik v Evropě a experti odhadují, že zhruba padesátiprocentní vliv na tom mají právě letní olympijské hry. Pro Prahu samotnou by měla tato akce mimořádný význam, vždyť metropole vytváří zhruba 25% HDP České republiky a zájem zahraničních turistů, ale i médií, by byl zcela mimořádný.

Lze říci z vaší zkušenosti, že outdoor příznivě ovlivňuje zejména mladou generaci?

Jednoznačně ano. Outdoor pozitivně ovlivňuje životní styl, osobnost, lidskou mentalitu a je také efektivním nástrojem v boji proti řadě psychopatologických jevů. Podporuje kamarádství, soudržnost, pomáhá budovat si zdravé sebevědomí. Je však i šancí, jak se dozvědět něco sám o sobě. Při outdooru totiž platí, že nic není zadarmo. Nejdříve si musíte trochu sáhnout na dno svých sil a odměnou za to je prožitek a někdy i adrenalin.

Které významné akce podporoval magistrát loni? A co letos?

Takových jsou desítky. Mezi významnými akcemi určitě byly Boulder Tour 2005, vodácký Trojský kůň, pražská letní i zimní padesátka na horských kolech, samozřejmě celý seriál Pražského mezinárodního maratónu nebo třeba již 3. ročník mezinárodního festivalu outdoorových filmů. V letošním roce to kromě tradičních akcí bude například MS v kanoistice na divoké vodě v Trójí či Mistrovství ČR ve freestyle BMX na Štvanici.

Občan Bém je nejen propagátor, ale i aktivní účastník sportovních akcí, outdoorových aktivit, má rád cestování. Kam směřovaly jeho kroky minulý rok, jaké překvapení chystá v roce 2006?

Mým životním krédem je objevování nového. Cestování a outdoorové aktivity jsou solí mého života, a jak známo, bez soli nejde žít. Řídím se mottem slavného cestovatele Davida Livingstona, který řekl: „Jsem připraven jít kamkoliv, jen když to bude dopředu.“ V posledních letech bylo moje putování světem mimořádně náročné a dobrodružné.

Stál jsem na nejvyšším vrcholu severoamerického kontinentu Mt. Mc Kinley a na druhém konci světa na nejvyšším vrcholu Austrálie a Oceánie Carstenz (Papua Nová Guinea). Mým snem je stát na nejvyšších vrcholech všech kontinentů. Takže co dál? Možná Kilimanjaro nebo Everest. Ale od snů k realitě. Teď mě čeká především práce.

MILAN MANDA

PROFIPLAST

RAF KLUB TROJA

Tip na rafting v Praze

Raftingové centrum firmy Profiplast a raftového klubu RK Trója

V krásné přírodě trojské kotliny poblíž zoologické zahrady najdete umělou slalomovou trať pro vrcholné vodácké vyžití. Je to 500 m dlouhá dráha obtížnosti WW4, plná vodních válců, umělých překážek a stříkající vody. Zde trénují a užívají si raftaři, vodní slalomáři a ostatní vodáci a zde sídlí i Raftcentrum Trója.

Raftingové centrum firmy Profiplast je úzce propojeno s nejúspěšnějším raft klubem v České republice, Raft klubem Trója. Tento sportovní klub již od roku 1999 přiváží z celého světa medaile z vrcholových soutěží. Muži i ženy byli celkem čtyřikrát absolutními mistry Evropy, sedmkrát mistry světa a dvakrát absolutními mistry světa. Naposledy muži na MS Lipno 2003 a ženy na MS Ecuador 2005.

Raftcentrum Trója pořádá **skupinové nebo podnikové párty spojené s raftingem** nebo raftovými závody pod odborným vedením mistrů světa. Poskytuje **ubytování v chatičkách a ve stanech** na travnaté ploše 5000 m.

Máme i **půjčovnu raftů, nafukovacích kanoí, turistických kanoí a kajaků, jezerních kajaků**. Půjčovna je otevřená od pondělí do pátku od 8 do 19 hodin. V areálu najdete i **vodáckou prodejnu firmy Profiplast**, otevřenou od 14 do 19 hodin.

Raftcentrum Trója nabízí vše pro rafting a divokou vodu, poskytuje vybavení a poradenství pro raftové a kanoistické expedice, půjčovny a cestovní kanceláře.

Kontakt:
Petr Panenka – Profiplast
Vodácká 136N, Praha 7-Trója
Telefon, fax: 233 542 825, 224 324 790, 603 964 776
e-mail: panenka@profiplast.cz
www.profiplast.cz

PRAHA OUTDOOROVÁ

Kdy a kam v hlavním městě zamířit, když jste milovníky outdoorových aktivit?

PO CELÝ ROK:
CYKLISTIKA

V Praze si cyklisté mohou vybrat z téměř dvou set kilometrů cyklistických tras. Ty jsou budovány tak, aby pokryly celé území města a cyklista měl minimální kontakt s intenzivní automobilovou dopravou. Z celkové délky tras je přes 60 km vedeno po vozovkách bez automobilové dopravy, a to společně s pěším provozem, po cestách v parcích a sadech nebo po nově vybudovaných samostatných komunikacích pro cyklisty a chodce.

Přímo z centra Prahy vede několik značených tras, po nichž se cyklisté dostanou na okraje města i k zajímavým kulturním či přírodním památkám. Například na trase od Národního divadla přes Malou Stranu, Letnou, Stromovku až do Trója, kde je zoologická zahrada. Odtamtud navazuje stezka podél Vltavy téměř až na hranice města. Trasy vedoucí kolem řeky patří v hlavním městě k nejatraktivnějším.

Mapa sítě cyklistických tras v Praze je k dispozici na www.praha-mesto.cz v rubrice DOPRAVA – PRAHA CYKLISTICKÁ a také www.praha-udi.cz, kde zájemci naleznou i mnoho dalších informací pro cyklisty včetně pravidel bezpečné jízdy na kole.

Půjčování kol: stojany s koly na dvanácti místech v Karlíně, plně automatizovaná obsluha pomocí zaregistrované čipové karty, registrace osobně, nebo pomocí internetu, – informace na www.homeport.cz, tel. info linka: 721 620 820.

Převoz kol v prostředcích městské hromadné dopravy: Jízdní kolo lze přepravovat pouze v metru v době snížených přepravních nároků, a to v posledním voze soupravy a na jeho poslední plošině.

CYKLOBUS Pražské integrované dopravy: zvláštní linka Pražské integrované dopravy, která je v provozu o sobotách, nedělích a svátcích v jarních a letních měsících (duben–září – info: www.ropid.cz), navazuje na vlaky Českých drah na trati Praha–Beroun. Autobus je upraven pro přepravu 25 kol, na lince platí tarif Pražské integrované dopravy.

PĚŠÍ TURISTIKA

Pro vyznavače pochodů, vycházek, procházek a toulek nabízí Praha tak rozmanité příležitosti, že si na své může přijít každý. Ať zvolí za cíl kulturní či historickou památku, přírodní raritu nebo lesní pěšinky v některém lesoparku.

V LÉTĚ:

Na souši: Kolečkové brusle, skateboardy, lezecké stěny, lanová centra, tenis, beach-volejbal, projížďky na koních.

Na vodě: plavání, lyžování, vodácké akce – například Rio Botičo a splutí Rokytky každý rok na podzim.

V ZIMĚ:

Bruslení – volné vodní plochy dostatečně zamrzlé, zimní stadiony.

Lyžování – terény vhodné pro běžky, nový lyžařský areál ve Žlutých lázních.

Seznam cyklotras v Praze
(a dalších stezek)

I. CYKLOTRASY ZÁKLADNÍHO SYSTÉMU

Označení trasy	Orientační vedení	Délka trasy+	Z toho odděleně od motorové dopravy++
1	Národní divadlo – Karlín – Hrdlořezy – Kyje – Dolní Počernice – Dubeč - Královice	26,69 km	7,91 km ●○○○○
2	Výtoň – Letná – Troja – hranice Prahy	13,50 km	9,08 km ●●●○○
3	Výtoň – Podolí – Braník – Hlubočepy – Chuchle – Radotín – Lipence	19,12 km	9,02 km ●●●○○
11	Výtoň, Hostivařská přehrada	4,94 km	4,62 km ●●○○○
14	Hostavice – Dolní Počernice – Horní Počernice	8,80 km	0,06 km ○○○○○
201	Stromovka – Střešovice – Veleslavín – Břevnov – Řepy – Zličín – Sobín	16,56 km	3,25 km ●○○○○
BŘ-LE	Letná – Hradčany – Břevnov	6,39 km	3,05 km ●●●○○
HL-MS	Malá Strana – Smíchov – Hlubočepy	4,68 km	0,0 km ○○○○○
HP-KL	Horní Počernice – Klánovice	5,03 km	2,50 km ●●●○○
KO-FR	Kolčavka – Freyova	1,64 km	1,50 km ●●●●●
KR-NE	Královice – Nedvězí	2,45 km	0,0 km ○○○○○
MO-BR	Braník – Hodkovičky – Modřany	5,15 km	2,09 km ●●○○○
ŘE-HL	Hlubočepy – Jinonice – Stodůlky – Řepy	14,29 km	6,85 km ●●●○○
SM-LE	Rytířská – Staroměstské nám. – Čechův most – Letná	1,98 km	0,93 km ●●○○○
TR-PT	Troja – Pelc-Tyrolka	2,13 km	2,08 km ●●●●●
ÚJ-BR	Braník – Krč – Chodov – Újezd u Průhonic	12,67 km	5,55 km ●●○○○
VE-DE	Bubeneč – Dejvice – Nebušice – Liboc	13,16 km	4,94 km ●●○○○
ZÁ-ZB	Zbraslav (nádraží) – Zbraslav (Peluněk, ul. K Radotínu)	3,13 km	0,0 km ○○○○○
„Pražské kolo“ 8100	Klecany, přívoz – Klecany – Sedlec – Pakoměřice – Hovorčovice – Třeboradice – Čakovice – Ctěnice – Vinoř – Radonice – Horní Počernice – Klánovice – Újezd n. Lesy – Koloděje – Královice – Nedvězí – Kolovraty – Říčany – Nupaky – Dobřejovice – Vestec – Hodkovice – Zlatníky – Libeň – Zvole – Vrané n. Vltavou – Jarov – Zbraslav – Lipence – Černošice – Solopysky – Roblín – Třebotov – Choteč – Zbuzany – Jinočany – Chrášťany – Hájek – Jeneč – Dobrovíz – Kněževes – Tuchoměřice – Statenice – Únětice – Roztoky – Klecany, přívoz	33,01 km v Praze, 124,1 km celkem	2,89 km ○○○○○
Celkem		195,32 km	63,43 km ●●○○○

+ Jednosměrné úseky tras započteny průměrem délek obou směrů.
++ Započítány jsou úseky po vyhrazených stezkách, parkových cestách apod., event. úseky zklidněných místních komunikací se zcela minimálním provozem
●○ Každý plný puntík signalizuje cca 20% kladného hodnocení trasy z hlediska podílu trasování mimo kontakt s motorovou dopravou.
Trasa HO-ŠT Hostavice – Štěrboholy není evidována vzhledem k souběhu s CT č. 1 (samostatné pokračování není ani v terénu dobře značeno).

II. VÝZNAMNĚJŠÍ CYKLOSTEZKY NA ÚZEMÍ PRAHY

Městská část	Orientační vedení	Délka trasy	Návaznosti	Pozn.
2, 4	Nuselský most	700 m	nejsou	
3	Žižkov - okruhy na Parukářce a Židovských pecích	2,60 km	nepřímo CT č. 1	
6	Liboc (McDonald's) – Vokovice – Červený Vrch	3,00 km	VE-DE	
6	Roztocká – Sedlec (přívoz)	1,96 km	VE-DE, přívoz, CT č. 2	část po silnici
6	okruh na Břevnovské pláni (Ladronka – Spiritka)	2,40 km	BŘ-LE	Tip: půjčovna, občerstvení Ladronka
7	průjezd Stromovkou	-	CT č. 2, 201, VE-DE	
8	Libeň (Povltavská – Voctářova), Thomayerovy sady	1,17 km	nepřímo TR-PT, doporučená trasa podél Rokytky	
10	Záběhlice z ul. Na lávce k Hamerskému rybníku	250 m	Greenway Botič	Tip: rekreační a sportovní zázemí při Hamerském rybníku
11	podél ulice Roztylské, spojnice Roztylská – U Kunratického lesa	1,00 km	ÚJ-BR	
11	Opatov – sídl. Jižní město (tzv. Centrální park)	800 m	nepřímo ÚJ-BR	
11	Hrnčíře – Šeberov (podél ul. K Hrnčířům), k rybníku Brůdek (pokračování ul. Mezi rybníky)	celkem 1,03 km	nejsou	chybí dopravní značení
12	od ul. Komořanské ke kříž. Generála Šišky-Československého exilu a dále přírodní památkou Modřanská rokle do Libuše	4,84 km	MO-BR	napojení na MO-BR po zklidněné komunikaci
14	Rajská zahrada – Černý Most (po tubusu metra)	1,05 km	trasy KČT směr Satalice, Horní Počernice, Dolní Počernice	
16	Radotín – Lahovičky, cyklostezky Radotín	celkem 3,60 km	CT č. 3, ZÁ-ZB	

V současné době je na území města zmapováno celkem asi 93 km značených cyklistických stezek. V čísle jsou zahrnuty dílčí úseky tras vedené po komunikacích bez automobilové dopravy, jež nejsou formálně označeny dopravními značkami C8, C9, nebo C10.

Lezecké stěny
v Praze

Boulder bar, V jámě 6
Eset, Korunní 53, skyworks@atlas.cz
Extrem Plus, Mahenova 8
Gymnázium Jana Keplera, Parléřova 2
Interspar, sportovní areál Prácká
Juliska, Pod Juliskou 4
Lokal Blok, Nám. 14 října 10
Lužiny, Bellušova 1877, tel. 251621791
Mammut, Bubenská 43
Namche, Heydukova 6
Opatov Wall, sjezd z brněnské dálnice na Chodov
Ruzyně, Drnovská 19
Salesiánské středisko, Kobyliské nám. 11
Sportcentrum Evropská, José Martího 31
SPŠS Jana Gočára, Družstevní ochoz 3, studio.sport@volny.cz
Strahov, Vaníčkova 7
Újezd nad Lesy, Polesná 1690, tel. 281972359
Ultra Ant, Týnská 17, tel. 224826039
Vysoká škola ekonomická, Winstona Churchilla 4

Škola plavání pro děti

bazén Zelený pruh Praha 4
2 x týdně v různých termínech

Tibet, Namccho 360° – moje nejoblíbenější fotka, výsledek vznikl spojením 4 snímků (skenů z diapozitivů 5x12cm z Noblexu)

PANORAMATICKÉ FOTO...

➥ *Dokončení ze str. 1*

Fotoaparát s možností expozice na prodloužené políčko – znám snad jen Hasselblad Xpan – kinofilmový přístroj s výtečnou optikou a možností přepínání běžného a panoramatického (prodlouženého) záběru, sen každého fotografa, který nechce nosit víc foťáků.
Výhody: používáte stále ten jeden aparát. Výsledky výtečné, krásně „kreslí“.
Nevýhody: vysoká cena (okolo 80 tisíc).
Panoramatický fotoaparát s otočným objektivem – speciální aparát, v němž je veden film přes válcovou plochu, objektiv se při expozici otáčí – existuje mnoho typů s různou konstrukcí a úhlem záběru (i více než 360°), na kinofilm i svitkový film.
Výhody: větší políčko a tedy výhodnější pro zvětšování a tedy výsledný formát.
Nevýhody: nosíte na zádech o foťák víc.

Propadnete-li kouzlu panoramatického focení (jako já) natolik, že uděláte ten krok k „opravdovému“ panoramatickému aparátu, začnete narážet na pár odlišností. O pár z nich se rád podělím.

NÉST ČI NENÉST?

Zejména při vysokohorské turistice každý fotograf narazí na odvěký problém, jak si vzít všechno potřebné a přitom nenést nic. Navíc speciální panoramatický aparát „využijete“ relativně málo, námět musí „sednout“, a tak se musíte smířit s tím, že ho celý výlet možná ponesete jen jako zátěž (ale když se záběr povede, je vše zapomenuto). Vodou na mlýn lenosti a lehčího batohu bylo pro mě zjištění, že v běžných světelných podmínkách se dá i foťák s točícím se objektivem udržet z ruky. Několik let se přesto snažím vyrobit stativ použitím teleskopických hůlek s nasazením hlavice, ale uspokojivé výsledky zatím nemám. Jestli jste to někdo úspěšně zvládli, ozvěte se mi, nebo zase skončím u stativu. Přeci jen snímky za extrémního světla jsou nejzajímavější. Co jmenovat manželku nosičem?

Nový Zéland, Whanganui – diapozitiv 5×12cm z Noblexu, na výšku to taky jde

PRSTÍKY

Průhledový hledáček v kombinaci s otočným objektivem je zákeřný, a tak, ačkoliv se nepovažuji za začátečníka, podařilo se mi pár snímků zkazit díky svým vlastním prstům před objektivem. Takže „zrcadlovkáři“, pozor.

zakřivením zeměkoule působí docela dobře, naopak vyklopením nahoru má obzor tendenci jít do „U“ a nevypadá to většinou moc přirozeně. Při snímání geometrických ploch (domů) zblízka může záběr nepříjemně „soudkovatět“. To vše logicky vyplývá z promítání obrazu na válcovou plochu a člověk s tím musí počítat. Budete-li chtít snímky dále spojovat v ještě delší a delší nudle, musíte zachovat vodorovnou polohu. Velmi zajímavé výsledky vycházejí při záběrech na výšku.

KOLEM DOKOLA

Vyvrcholením panoramatické fotografie je pro mě kruhové panorama. Těch „pro“ se tu pro pořízení takového záběru musí sejít mnohem víc než u běžného panoramatického záběru. Paradoxně je lepší doba, kdy je slunce výš, protože vždycky v jednom místě jste proti němu a nebezpečí odlesků od hrany štěrbiny je tu menší. A pak, vhodných míst není tolik, nejlepší je kopeček uprostřed hor, tak akorát vysoký a s takovým odstupem od okolních vršků, aby ty lezly co nejvíc nad horizont, aby nebyl snímek plochý a zas ne tak moc, aby se nedostaly ze záběru. Naklopením si nepomůžete, všechny snímky musíte držet libelou vodorovně, aby se daly napojit.

CLONA A ČAS

Nakonec, ať to uděláte čímkoli a jakkoli, rozhodující je výsledek a tedy být ve správnou chvíli na správném místě. Trefit expozici a kompozici a ... pak už se jen kochat (nebo to hodit do koše – jak se praví, ten je nejlepším přítelem fotografa ☺).

PEPA STŘEDA

Itálie, Dolomity, Tofany – diapozitiv 5×12cm z Noblexu

Irsko, sítě v Donegalu – diapozitiv 5×12cm z Noblexu, ukázka zakřivení obzoru

AŽ ZA OBZOR ...

Aby snímek vypadal přirozeně, je nutné držet fotoaparát vodorovně. K tomu slouží vodováhy. Sklopením přístroje dolů se začne obzor zaoblovat, což díky paralele se

PEPA STŘEDA

Zejména panoramatický fotograf a nakladatel – nyní na volné noze.
Fotografuje klasicky i digitálně, preferuje panoramatický střední formát (Noblex PRO 6/150E), jež svou kvalitou a perspektivou je ideální pro zobrazení hor, které fotografuje nejraději.
Nejčerstvější autorský kalendář HORY 2006 z jeho snímků lze vidět (i objednat) na www.go.to/pepastreda

Panoramatická fota v kalendáři Pepy Středy

Nuselská 58, 140 00 Praha 4
Telefon: d. 261 217 610, z. 221 014 232
pepastreda@volny.cz www.go.to/pepastreda

INZERCE

Honda CR-V 2,2 i-DTDi

Pakt souznění

Může být takřka vším. Prostorným SUV, schopným výletu i mimo běžné silnice, či sympaticky dynamickým vozem nabízejícím příjemnou dávku sportovního stylu. Možná si řeknete, že tyto vlastnosti nejsou v případě Hondy CR-V ničím novým. Jistě, ale vynikající turbodiesel 2,2 i-CTDi vše posouvá do zcela nových perspektiv…

Honda představila druhou generaci modelu CR-V na tokijském autosalonu v roce 2002. Automobil vynikal prostorností, přívětivým designem i výkonným a pružným motorem. Ovšem právě jediná nabízená pohonná jednotka spalující benzín byla i přes obstojné prodeje zejména v Evropě značným handicapem. Ne nadarmo se proto již více než rok šuškalo o tom, že se vynikající turbodiesel 2,2 i-CTDi, jenž měl loni premiéru v modelu Accord, nastěhuje i pod kapotu všestrannějšího SUV. Stalo se tak přibližně v polovině února minulého roku, kdy začal prodej této kombinace v České republice a na Slovensku. Současně s novým motorem prošel model CR-V celkovou modernizací vzhledu a techniky.

VYROVNANOST

Mohlo by se zdát, že mimořádný točivý moment 340 N.m bude hrubiánsky zasahovat do řízení a při každém jen sebemenším sešlápnutí plynového pedálu v oblasti nad 2000 min^{-1} vám bude „trhat“ volant z rukou. Na to ale můžete zapomenout. Propracovaný a velmi dobře odhlučněný podvozek modelu CR-V si s mimořádnou silou motoru hravě poradí. Jízda je tak prosta jakýchkoliv rázů a i na méně kvalitních silnicích se s CR-V můžete pohybovat překvapivě svižně.

Z charakteru jízdy je zřejmé, že Honda si dala na zapracování turbodieselu do modelu CR-V velmi záležet. Motor totiž skvěle ladí s automobilem jako celkem. Velmi jemně reaguje na povely plynového pedálu a svoji v mnoha směrech pokrokovou konstrukcí dává najevo ojedinělou kultivovaností a nízkou hlučností. Velmi exaktní chod šestistupňové manuální převodovky celkově precizní dojem jen dotváří.

Zmiňovaná modernizace přinesla i rychleji reagující samočinně připínatelný pohon všech kol, který je ve všech verzích doplněný o stabilizační systém VSA. Honda tak jen dokazuje značný důraz na bezpečnost svých modelů.

AKTIVNÍ INTERIÉR

Technická vyspělost pohonného ústrojí a podvozku je však pouze jednou stránkou Hondy CR-V. Svoji druhou tvář totiž tento automobil ukazuje v bezvadně zpracovaném interiéru. Prostornost je jedna věc, když se však spojí s promyšlenými a praktickými detaily, vznikne celek, který nemá, nejen mezi přímými konkurenty, soupeře. Doslova přehršel nejrůznějších odkládacích přihrádek, sklopitelný stolek mezi sedadly, loketní opěrky, posunovatelná zadní dělená sedadla s proměnným sklonem opěradel,výklopné okno pátých dveří či kempinkový stolek, jejž je možné vytvořit ze dna zavazadlového prostoru – to jsou jen některé body z dlouhého výčtu praktického vybavení.

Honda CR-V vybavená pružným, kultivovaným a tichým turbodieselem dokazuje, že lze vytvořit naftou poháněný automobil, jehož vlastnosti se až na velmi nízkou spotřebu paliva a mimořádný točivý moment velmi blíží klasickému benzínovému motoru.

Motor: čtyřválcový turbodiesel ¦ **Zdvihový objem:** 2204 cm^3 ¦ **Největší točivý moment:** 340 N.m při 2000 min^{-1} ¦ **Zrychlení z 0 na 100 km/h:** 10,6 s ¦ **Největší rychlost:** 180 km/h ¦ **Spotřeba paliva:** 6,7 l/100 km ¦ **Vnější rozměry (d × š × v):** 4635 × 1785 × 1835 mm ¦ **Rozvor:** 2630 mm ¦ **Základní cena v ČR včetně DPH:** 859 000 Kč ¦ **Základní cena v SR včetně DPH:** 1 089 000 Sk ¦ S možností odpočtu DPH.